

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
СЕРЕДНЯ ОСВІТА. БІОЛОГІЯ,
ПРИРОДОЗНАВСТВО,
ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Освітня кваліфікація: Бакалавр освіти за спеціальністю «Середня освіта
(Біологія та здоров'я людини)»

Професійна кваліфікація: Вчитель біології, природознавства, основ
здоров'я; викладач закладу фахової передвищої освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ВНУ імені Лесі Українки
(протокол № 7 від «25» вересня 2023 р.)

/ Анатолій ЦЬОСЬ /

(протокол № 4 від «25» вересня 2023 р.)

Освітньо-професійна програма введена в дію з 1 вересня 2023 р.

наказ № 2/1 -з від «25» вересня 2023 р.

/ Анатолій ЦЬОСЬ /

(протокол № 4 від «25» вересня 2023 р.)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, який враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій та регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги до підготовки бакалаврів у галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).

Освітньо-професійна програма заснована на компетентністному підході підготовки фахівця в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).

Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою ВНУ імені Лесі Українки у складі:

1. Дмитроца О. Р., кандидат біологічних наук, доцент кафедри фізіології людини і тварин, керівник робочої групи;
2. Коцун Л. О., кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки і методики викладання природничих наук;
3. Кузьмішина І. І., кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки і методики викладання природничих наук;
4. Бусленко Л. В., кандидат біологічних наук, доцент кафедри зоології;
5. Фіщук О. С., доктор біологічних наук, професор кафедри ботаніки і методики викладання природничих наук;
6. Козлович С. В., вчитель біології комунального закладу «Луцький навчально-виховний комплекс загальноосвітня школа І-ІІ ступенів № 7 - природничий ліцей» Луцької міської ради Волинської області;
7. Новік Т. І., учитель біології, основ здоров'я НВК «Загальноосвітня школа І-ІІІ ст. – гімназія» селища Стара Виживка;
8. Поляниця О. І., учитель біології Луцького ліцею № 5;
9. Наумчук Т. В., старший вчитель географії та біології Бірківської гімназії Любомильської ради Волинської області;
10. Бурба І. С., здобувачка освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини» третього року навчання;
11. Лукша Д.О., випускниця першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини» 2022 року.

Рецензії та відгуки роботодавців, стейкхолдерів додаються.

**Лист погодження
освітньо-професійної програми
«Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю – 014 Середня освіта (біологія та здоров'я
людини)
галузі знань – 01 Освіта / Педагогіка
Професійна кваліфікація: Вчитель біології, природознавства та
основ здоров'я закладу загальної середньої освіти**

ПОГОДЖЕНО:

Кафедрою фізіології людини і тварин
Протокол № 10 від 30.05 2023 р.

Зав. кафедри

доц. Тетяна КАЧИНСЬКА

Кафедрою зоології
Протокол № 8 від 26.04 2023 р.

Зав. кафедри

проф. Катерина СУХОМЛІН

Кафедрою ботаніки і методики викладання природничих наук
Протокол № 8 від 24.04 2023 р.

Зав. Кафедри

доц. Марія ЗІНЧЕНКО

Науково-методичною комісією
факультету біології та лісового господарства
протокол № 9 від 11.05 2023 р.

Голова комісії

доц. Тетяна ПОРУЧИНСЬКА

Вченою радою факультету біології та лісового господарства
Протокол № 8 від 19.05 2023 р.

Голова вченої ради

доц. Олександр ЖУРАВЛЬОВ

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини»
зі спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я
людини)

1 – Загальна інформація	
Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Освітня кваліфікація	Бакалавр освіти за спеціальністю "Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)"
Професійна кваліфікація	Вчитель біології, природознавства, основ здоров'я; викладач закладу фахової передвищої освіти
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, загальний термін навчання – 3 роки 10 місяців (на базі повної загальної середньої освіти, молодшого спеціаліста, молодшого бакалавра)
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми «Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини» 014 Середня освіта першого (бакалаврського) рівня від 02.06. 2021 року, № 1642.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність документа про повну загальну середню освіту або диплома молодшого бакалавра, молодшого спеціаліста
Мови викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	Термін дії сертифікату про акредитацію освітньої програми – 01.07.2026 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://vnu.edu.ua/uk/all-educations/serednya-osvita-biolohiya-prirodoznavstvo-zdorovya-lyudyny-plan-zatv-2020r
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Підготовка компетентних конкурентноспроможних педагогічних кадрів, які володіють фундаментальними знаннями з фахових дисциплін і здатні на високому професійному рівні виконувати свої обов'язки та вирішувати практичні проблеми відповідно до вимог Нової української школи, керуючись моральними та етичними принципами, готових до інноваційної та дослідницької діяльності в закладах загальної середньої, позашкільної та фахової передвищої освіти із широким доступом до працевлаштування.	
3 – Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань – 01 «Освіта/Педагогіка» Спеціальність: 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)» Предметна спеціальність: 014.05 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)». <i>Об'єкти вивчення та професійної діяльності:</i> е освітній процес у

	<p>закладах загальної середньої, позашкільної та фахової передвищої освіти</p> <p><i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців, здатних забезпечити освітній процес з біології, природознавства, здоров'я людини у закладах загальної середньої, позашкільної та передвищої фахової освіти відповідно до сучасних вимог.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> поняття, закономірності, об'єкти та явища біологічної науки, сучасні методики та інноваційні педагогічні технології навчання біології, природознавства, здоров'я людини, необхідні для формування інтегральної, загальних та предметних компетентностей фахівця.</p> <p><i>Методи, методики, технології:</i> сучасні науково-природничі методи дослідження, педагогічні, інформаційні та комп'ютерні технології навчання біології, природознавства, здоров'я людини.</p> <p>Програма характеризується наступними основними компонентами:</p> <ul style="list-style-type: none"> - теоретична підготовка (викладання навчальних дисциплін циклу загальної та професійної підготовки); - практично-професійна підготовка (навчальна комплексна, психолого-педагогічна, педагогічна практики), - науково-дослідницька підготовка (виконання курсової роботи з біології, здоров'я людини, природознавства та методик їх навчання, участь студентів у наукових гуртках, проблемних групах, наукових заходах, конкурсах наукових робіт). <p><i>Інструменти та обладнання:</i> інформаційні (підручники, посібники, методичні рекомендації, електронні довідники, електронні курси); дидактичні засоби (таблиці, плакати, відеофільми, програмні засоби навчального призначення, демонстраційні приклади); технічні засоби навчання (аудіовізуальні засоби, комп'ютер, засоби телекомунікацій, відеокомп'ютерні системи, мультимедіа).</p> <p>Програма розроблена як міждисциплінарна та, окрім, біологічних дисциплін, включає природничі та здоров'язберігаючі дисципліни.</p> <p>Співвідношення обсягів освітніх компонент програми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цикл загальної підготовки – 32 кредити ЄКТС (13,3 %) 2. Цикл професійної підготовки – 148 кредитів ЄКТС (61,7 %) 3. Цикл вибіркових дисциплін – 60 кредитів ЄКТС (25 %)
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна (бакалавра).</p> <p>Навчання за освітньо-професійною програмою має прикладну орієнтацію і передбачає практичну підготовку фахівців в галузі біології із широким доступом до працевлаштування на посадах вчителя біології, природознавства та основ здоров'я у закладах загальної середньої освіти; викладача у закладах фахової передвищої освіти; організатора гуртків біологічного та природничого спрямувань у школі та закладах позашкільної освіти.</p> <p>Базова підготовка дозволяє продовжити навчання в магістратурі за спорідненими спеціальностями.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма передбачає здобуття сучасних, системних знань, умінь і навичок із сфери предметної області, достатніх для організації ефективного компетентнісно-орієнтованого навчання біології, природознавства, здоров'я людини та інноваційної професійної діяльності у закладах загальної середньої, позашкільної та фахової передвищої освіти.</p> <p>Ключові слова: біологія, природознавство, здоров'я людини, методика навчання, інноваційна діяльність, освітня діяльність, методи навчання,</p>

	сучасні технології навчання, теорія та методика навчання біології, природознавства, основ здоров'я, інтегроване навчання.
Особливості програми	Програма передбачає міждисциплінарну підготовку фахівців із сучасним науковим світоглядом, яка здійснюється у професійно-орієнтованому освітньому просторі та дозволяє сформуванню у здобувачів вищої освіти загальні та фахові компетентності та відповідні орієнтири на новітні інформаційні та педагогічні технології навчання біології, природознавства, здоров'я людини відповідно до особливостей освітнього простору регіону, (який потребує багатoproфільних фахівців, здатних до організації і проведення освітньої діяльності, впровадження засад сталого розвитку в освітній процес) де на сучасному етапі є потреба у багатoproфільних фахівцях, здійснення організації та проведенні освітньої діяльності; впровадження засад сталого розвитку в освіту. Програма забезпечує наступність у кваліфікаційній підготовці учителів біології, природознавства, здоров'я людини/безпека, здоров'я, добробут (відповідно до вимог) з урахуванням переходу до Нової української школи, Державного стандарту базової середньої освіти. Передбачає участь у програмі академічної мобільності. Передбачає уміння здійснювати розробку оздоровчих систем, що відповідають заданим характеристикам (властивостям), і знання методів педагогічних та оздоровчих технологій.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Види економічної діяльності (за КВЕД 009:2010): Загальна середня освіта, код КВЕД – 85.31; Фахова передвища освіта, код КВЕД – 85.41; Професійні назви робіт (за ДК 003:2010): Викладачі закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної освіти) та вчителі закладів загальної середньої освіти, код КП – 232; Вчителі закладів загальної середньої освіти та спеціалізованої освіти – 2320; Інші професіонали в галузі освіти та навчання, код КП – 2359; Педагог-організатор, код КП – 2359.2; Методист закладу позашкільної освіти, код КП - 2359.2
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою (другого) магістерського рівня вищої освіти. Набуття кваліфікацій за іншими спеціальностями та/або спеціалізаціями в системі післядипломної освіти, освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітній процес побудовано за студентоцентрованим та компетентнісно-орієнтованими підходами навчання. Викладання: класичні й активні методи навчання (комбіновані лекції, практичні та лабораторні заняття, дискусії, бесіди, презентації, проєктна діяльність, моделювання професійних ситуацій, проблемні завдання, індивідуальна дослідницька робота тощо). Навчання: студентоцентроване, проблемно-орієнтоване, самонавчання, навчання через практику. Акцент робиться на особистому саморозвитку, що сприяє формуванню потреби й готовності до продовження самоосвіти упродовж життя. Навчально-методичне та консультативне забезпечення освітніх компонентів здійснюється через університетське віртуальне навчальне середовище. Навчально-методичне забезпечення

	самостійної роботи здійснюється через використання електронних лекцій, методичних вказівок та завдань. Можливість дистанційного навчання та зворотній зв'язок зі здобувачами вищої освіти здійснюється за допомогою он лайн системи (Moodle та Office 365).
Оцінювання	<p>Основою системи оцінки навчальних досягнень студентів є аналіз знань та компетентностей: поточне оцінювання роботи студентів упродовж семестру (тести, усне опитування, самостійні роботи, реферати та ін.); проміжний (модульний) контроль; підсумковий контроль (залік чи екзамен), що може проводитись письмово чи усно; звіти проходження практик; захист курсової роботи; державна атестація (Комплексний екзамен з біології, здоров'я людини, природознавства та методик їх навчання), при якій оцінка виставляється комісією, головою якої є провідний фахівець зі спеціальності (чи галузі). Тестування знань здійснюється у середовищах Moodle та Teams.</p> <p>Оцінювання відбувається за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, незараховано), 100-бальною та шкалою ЕКТС (А, В, С, D, E, FX). Оцінювання здобувачів вищої освіти демонструє ступінь досягнення запланованих програмних результатів навчання. Критерії та методи оцінювання оприлюднюються заздалегідь.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні задачі в галузі середньої освіти при здійсненні педагогічної діяльності з навчання біології, природознавства та основ здоров'я або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій, законів, проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог до професійної, навчальної або дослідницької діяльності.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Знання та розуміння предметної області (біологія, природознавство, здоров'я людини), специфіки професійної діяльності для формування в учнів наукового світогляду.</p> <p>ЗК 2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку.</p> <p>ЗК 3. Здатність чітко та послідовно висловлюватися усно або письмово на теми, що стосуються різноманітних фахових питань українською мовою.</p> <p>ЗК 4. Здатність використовувати знання іноземної мови в професійній освітній діяльності.</p> <p>ЗК 5. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та його розвитку.</p> <p>ЗК 6. Здатність працювати автономно та в команді, генерувати нові ідеї, оцінювати і забезпечувати якість виконуваних робіт, приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 7. Здатність застосовувати знання на практиці та</p>

	<p>ефективно розв'язувати практичні задачі, проводити дослідно-експериментальну роботу.</p> <p>ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо із врахуванням морально-етичних норм професійної діяльності і академічної доброчесності.</p> <p>ЗК 9. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології, у тому числі й інформаційні та комунікаційні, здійснювати обробку інформації з різних джерел для забезпечення високої якості освітнього процесу, самовдосконалення та навчання впродовж життя.</p> <p>ЗК 10. Здатність адаптуватися до динамічного сьогодення та майбутнього, діяти в новій ситуації, готовність застосовувати набутий досвід для збереження власного здоров'я та здоров'я інших.</p>
<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність використовувати фундаментальні знання з біології та близьких предметних галузей у сфері професійної діяльності у закладах загальної середньої освіти, передфахової вищої освіти та конкретизувати їх прикладами природи рідного краю.</p> <p>ФК 2. Здатність орієнтуватися у світовому та національному освітньо-науковому просторі у контексті необхідного постійного розширення знань з різних галузей наук для підвищення професійної майстерності.</p> <p>ФК 3. Здатність розуміти та використовувати біологічні поняття, закони, концепції, вчення й теорії біології для пояснення та розвитку в учнів розуміння цілісності та взаємозалежності живих систем і організмів.</p> <p>ФК 4. Здатність розуміти й уміти пояснити будову, функції, життєдіяльність, розмноження, класифікацію, походження, поширення, використання живих організмів і систем усіх рівнів організації.</p> <p>ФК 5. Здатність застосовувати сучасні методи дослідження біологічних об'єктів, планувати та проводити наукові дослідження з біології та на межі предметних галузей, здійснювати їх інформаційне та методичне забезпечення, інтерпретувати дані та робити висновки, готувати результати наукових робіт до оприлюднення.</p> <p>ФК 6. Здатність забезпечувати педагогічний супровід учнів при індивідуальному та груповому виконанні ними проєктних завдань, враховуючи їх вікові особливості та пізнавальні інтереси.</p> <p>ФК 7. Здатність розкривати сутність біологічних явищ, процесів і технологій, розв'язувати біологічні задачі з використанням математичних методів.</p> <p>ФК 8. Здатність застосовувати сучасні методики й освітні технології, в тому числі інформаційні, для планування та організації освітнього процесу з біології, природознавства та здоров'я людини в закладах загальної середньої освіти; фахової передвищої освіти.</p> <p>ФК 9. Здатність застосовувати екологічні знання у педагогічній діяльності для екологізації мислення та поведінки учнів на основі усвідомлення необхідності збереження біорізноманіття, охорони навколишнього середовища, раціонального природокористування відповідно до концепції сталого розвитку.</p>

	<p>ФК 10. Здатність реалізовувати загальну модель процесу навчання до комплексного планування та організації освітнього процесу з біології, природознавства та основ здоров'я в школі з підготовкою аналітичної звітної документації навчання учнів.</p> <p>ФК 11. Здатність здійснювати добір інноваційних методик, оптимальних методів і засобів навчання біології, природознавства та основ здоров'я, спрямованих на розвиток здібностей учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей.</p> <p>ФК 12. Здатність створювати оптимальне освітнє середовище для учнів різного соціально-культурно-економічного контексту, в тому числі для дітей з особливими потребами.</p> <p>ФК 13. Здатність до педагогічного спілкування у рідному та іншомовному середовищі, нестандартного вирішення комунікативних завдань, які виникають у процесі педагогічного спілкування; до мотивації та переконання, уміння уникати конфліктів і, в разі потреби, розв'язувати їх.</p> <p>ФК 14. Здатність формувати в учнів позитивну мотивацію до здорового способу життя на основі розвитку життєвих навичок, упроваджувати здоров'язберезувальні технології в педагогічній діяльності; створювати рекомендації щодо раціоналізації здорового способу життя.</p> <p>ФК 15. Здатність реалізовувати заходи щодо створення безпечних умов праці та навчання, забезпечувати охорону життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності.</p>
--	--

7 – Програмні результати навчання

ПРН 1	Володіти знаннями з основ історії та культури України, що сприяють соціалізації особистості, розвитку її загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, сприйняттю етичних цінностей.
ПРН 2	Знати та розуміти історію та закономірності розвитку біології, її місце у загальній системі знань про природу і суспільство; знати сучасну термінологію, наукові поняття, закони, концепції, вчення та теорії; використовувати ці знання для формування в учнів цінності наукових знань, екологічної свідомості.
ПРН 3	Знати сучасну систему організації природи та методології природничо-наукового пізнання, закономірності будови, функціонування природних систем, в т. ч. організму людини, їх розвиток і взаємодію, основні функціональні особливості для підтримання сталості складу, структури, взаємозв'язок із неживою природою; використовувати знання для їх охорони, відтворення та збалансованого розвитку.
ПРН 4	Знати закономірності розвитку особистості, вікові особливості та психологію школярів, у тому числі з особливими освітніми потребами.
ПРН 5	Демонструвати готовність до зміцнення особистого здоров'я та здоров'я учнів шляхом використання рухової активності людини та інших факторів здорового способу життя; демонструвати знання основних принципів збереження й зміцнення здоров'я, формувати ціннісні орієнтації щодо здорового способу життя.
ПРН 6	Знати принципи, форми, сучасні методи, у тому числі інтерактивні, новітні освітні технології, методичні прийоми навчання предмету в закладах загальної середньої освіти та перед фахової вищої освіти для формування предметних компетентностей учнів; уміти конструювати різні типи уроків з біології, природознавства та основ здоров'я, застосовуючи інноваційні методики; вміти організувати освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.

ПРН 7	Розуміти значення культури як форми людського існування, вміти цінувати біорізноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами поваги, толерантності, діалогу і співробітництва, формувати свідоме ставлення до екологічних проблем, усвідомлення біосферної етики.
ПРН 8	Уміти спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань з використанням наукових термінів, визнаних у фаховому середовищі; використовувати іншомовні джерела для отримання інформації біологічного, природознавчого, здоров'язберігаючого або педагогічного змісту.
ПРН 9	Володіти навичками збору та обробки первинного біологічного матеріалу, вміти виготовляти колекції, тимчасові мікропрепарати, гербарії та використовувати їх у навчальному процесі.
ПРН 10	Вміти застосувати теоретичні знання та практичні методи біології та природничих наук на операційному рівні для формування цілісної наукової картини світу.
ПРН 11	Розуміти основні тенденції розвитку змісту сучасної біологічної освіти, вміти переносити систему наукових знань з біології, природознавства, дисциплін оздоровчого спрямування та суміжних галузей у площину навчальних предметів, застосовувати їх для розв'язування практико-орієнтованих завдань і біологічних задач.
ПРН 12	Уміти використовувати основні технічні засоби у професійній діяльності для формування в учнів ключових і предметних компетентностей та забезпечення якості освітнього процесу: працювати на комп'ютері і в комп'ютерних мережах, використовувати універсальні пакети прикладних комп'ютерних програм, створювати бази даних на основі ресурсів Internet.
ПРН 13	Уміти аналізувати державні нормативні документи для планування і конструювання основних видів навчальної діяльності учнів, створення рівноправного і справедливого освітнього середовища.
ПРН 14	Демонструвати вміння проводити власні наукові дослідження з дотриманням норм академічної доброчесності та організовувати науково-дослідну роботу з учнями, інтерпретувати дані та робити висновки, готувати результати наукових робіт до оприлюднення.
ПРН 15	Володіти знаннями та вміннями з дотримання безпечних умов праці та охорони навколишнього середовища.
ПРН 16	Інтегрувати знання психології, педагогіки, методик навчання біології, природничих наук та основ здоров'я для реалізації завдань біологічної та природничої освіти у закладах загальної середньої освіти, передфахової вищої освіти.
ПРН 17	Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, обґрунтовувати власну позицію; усвідомлювати цінність знань та прагнення до професійного самовдосконалення та саморозвитку, самостійно обирати форми та засоби пошуку та засвоєння нових знань.
ПРН 18	Володіти, з дотриманням етичних норм, уміннями формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками; володіти засобами рефлексії, навичками оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
ПРН 19	Вміти організовувати співпрацю учнів, контролювати й об'єктивно оцінювати їхні навчальні досягнення, ефективно працювати в педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях та критично оцінювати професійні навички колег-педагогів.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	До реалізації освітньо-професійної програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та/або вченими званнями, висококваліфіковані спеціалісти Волинського національного

	<p>університету імені Лесі Українки, у яких достатній рівень наукової та професійної активності (не менше чотирьох видів та результатів професійної діяльності особи згідно п. 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності від 30.12.2015 р. №1187 (із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 24.03.2021 р. № 365)). З метою підвищення фахового рівня науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування, в т. ч. закордонні. Не менше 10% науково-педагогічних працівників, задіяних до викладання циклу дисциплін, що забезпечують спеціальні (фахові) компетентності бакалавра, є визнаними професіоналами з досвідом практичної роботи за фахом. До реалізації освітньої програми залучено вчителів-практиків.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Виконання освітньо-професійної програми у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним забезпеченням, що відповідає вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти та створює умови для набуття студентами спеціальних компетентностей: навчальні корпуси; навчальні та навчально-наукові лабораторії; комп'ютерні класи; гербарна лабораторія; музеї анатомії людини та зоології; гуртожитки; пункти харчування; база практик табору «Гарт» ВНУ імені Лесі Українки; точки бездротового доступу до мережі Інтернет; мультимедійне обладнання; спортивний зал, спортивні майданчики. Студентам створені комфортні умови для навчання та проживання у гуртожитках. Площі приміщень, що використовуються у навчальному процесі, відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої програми з підготовки фахівців галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) відповідає ліцензійним вимогам, має актуальний змістовий контент, базується на сучасних інформаційно-комунікаційних технологіях. Інформація щодо навчально-методичного забезпечення дисциплін оприлюднена на сайті факультету (навчальні плани, освітня програма, силабуси освітніх компонентів, навчально-методичні комплекси освітніх компонентів (у тому числі в системах управління навчанням Moodle та Office 365 ВНУ імені Лесі Українки), авторські розробки науково-педагогічних працівників; силабуси практик; завдання для самостійної роботи студентів; методичний посібник щодо виконання курсових робіт тощо. Критерії оцінювання знань та вмінь студентів розроблено для поточного, семестрового та підсумкового контролю з кожної дисципліни, а також для Державної атестації. Для навчальних цілей використовується наукова бібліотека, читальні зали (читальні зали є зоною Wi-Fi). Функціонує університетський електронний репозитарій. Електронний каталог бібліотеки містить понад 526 тис. записів і доступний онлайн в режимі 24/7. Офіційний сайт ВНУ імені Лесі Українки https://vnu.edu.ua/uk</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Національна кредитна мобільність забезпечується двосторонніми договорами про взаємне співробітництво, обмін здобувачами та науково-педагогічними працівниками між Волинським національним університетом імені Лесі Українки та ЗВО України, регламентується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету</p>

	імені Лесі Українки від 29.06.2022 р
Міжнародна кредитна мобільність	У рамках програми ЄС Еразмус+ на основі двосторонніх договорів між ВНУ імені Лесі Українки та навчальними закладами країн-партнерів; обмін на основі двосторонніх договорів між ВНУ імені Лесі Українки на навчальними закладами країн-партнерів зі власної ініціативи студента за наявності індивідуального запрошення з вищих навчальних закладів і наукових установ з інших країн. Регламентується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://vnu.edu.ua/uk).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	На основі Правил прийому до Волинського національного університету імені Лесі Українки. За умови володіння українською мовою. Іноземні здобувачі вищої освіти мають можливість вивчити українську мову на підготовчому відділенні Навчально-наукового інституту неперервної освіти ВНУ імені Лесі Українки

2. Перелік освітніх компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік освітніх компонент ОП

Код о/к (номер з/п)	Освітні компоненти освітньої програми	Кількість кредитів / годин	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3/90	екзамен
ОК 2	Фізичне виховання	2/60	залік
ОК 3	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	12/360	2 заліки; 2 екзамени
ОК 4	Україна в європейському історичному та культурному контекстах	3/90	залік
ОК 5	Інформаційно-комунікаційні технології в освіті	3/90	залік
ОК 6	Правові основи громадянського суспільства	3/90	залік
ОК 7	Логіка	3/90	залік
ОК 8	Вступ до спеціальності	3/90	залік
Разом		32/548	
2. Цикл професійної підготовки			
ОК 9	Хімія	5/150	екзамен
ОК 10	Охорона життя і здоров'я учасників освітнього процесу	3/90	залік

ОК 11	Психологія	6/180	1 залік; 1 екзамен
ОК 12	Педагогіка	6/180	1 залік; 1 екзамен
ОК 13	Фінансова грамотність	3/90	залік
ОК 14	Ботаніка	8/240	екзамен
ОК 15	Зоологія	8/240	екзамен
ОК 16	Загальна цитологія і гістологія	4/120	екзамен
ОК 17	Фізика з основами астрономії	5/150	екзамен
ОК 18	Фізіологія праці	3/90	залік
ОК 19	Мікробіологія і вірусологія	5/150	екзамен
ОК 20	Біологія індивідуального розвитку	4/120	екзамен
ОК 21	Практикум з природознавства	4/120	екзамен
ОК 22	Фізіологія і біохімія рослин	4/120	екзамен
ОК 23	Анатомія людини	4/120	екзамен
ОК 24	Науково-дослідна і проєктна діяльність в закладах освіти	4/120	залік
ОК 25	Позакласна та позашкільна робота з природничих дисциплін	4/120	екзамен
ОК 26	Молекулярна біологія	4/120	екзамен
ОК 27	Генетика з основами селекції	4/120	екзамен
ОК 28	Фізіологія людини і тварин	6/180	екзамен
ОК 29	Методика навчання біології	4/120	екзамен
ОК 30	Основи здоров'я та методика його навчання	3/90	залік
ОК 31	Екологія біологічних систем	5/150	екзамен
ОК 32	Методика навчання інтегрованих курсів природничо-освітньої галузі	4/120	екзамен
ОК 33	Біогеографія	5/150	екзамен
ОК 34	Імунологія	5/150	екзамен
ОК 35	Курсова робота з біології, здоров'я людини, природознавства та методик їх навчання	3/90	залік
ОК 36	Навчальна польова практика	4/120	залік
ОК 37	Навчальна практика (шкільний біологічний експеримент)	3/90	залік
ОК 38	Психолого-педагогічна практика	3/90	залік
ОК 39	Практика з позакласної та позашкільної роботи	3/90	залік
ОК 40	Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти	4/120	залік
ОК 41	Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти	4/120	залік
ОК 42	Педагогічна практика у закладах фахової передвищої освіти	3/90	залік
ОК 43	Атестаційний екзамен	1/90	
Разом		148/4440	
2. Цикл вибіркового освітнього компонентів			
	Вибірковий освітній компонент 1	5/150	залік
	Вибірковий освітній компонент 2	5/150	залік
	Вибірковий освітній компонент 3	5/150	залік
	Вибірковий освітній компонент 4	5/150	залік

	Вибірковий освітній компонент 5	5/150	залік
	Вибірковий освітній компонент 6	5/150	залік
	Вибірковий освітній компонент 7	5/150	залік
	Вибірковий освітній компонент 8	5/150	залік
	Вибірковий освітній компонент 9	5/150	залік
	Вибірковий освітній компонент 10	5/150	залік
	Вибірковий освітній компонент 11	5/150	залік
	Вибірковий освітній компонент 12	5/150	залік
<i>Загальний обсяг вибірових компонент</i>		<i>60/1800</i>	
<i>Загальний обсяг освітньої програми</i>		<i>240/7200</i>	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс		
Цикл загальної підготовки	Українська мова (за професійним спрямуванням)	Україна в європейському історичному та культурному контекстах		Інформаційно-комунікаційні технології в освіті	Правові основи громадянського суспільства	Логіка			
	Вступ до спеціальності і								
Фізичне виховання	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)								
Цикл професійної підготовки	Хімія	Охорона життя і здоров'я учасників освітнього процесу			Молекулярна біологія	Генетика з основами селекції	Основи здоров'я та методика його навчання	Біогеографія	
	Психологія		Педагогіка		Фінансова грамотність	Фізіологія людини і тварин	Екологія біологічних систем	Імунологія	
	Ботаніка	Зоологія	Біологія індивідуального розвитку	Мікробіологія і вірусологія		Методика навчання біології	Методика навчання інтегрованих курсів природничо-освітньої галузі		
	Загальна цитологія і гістологія	Фізика з основами астрономії	Практикум з природознавства	Анатомія людини					
		Фізіологія праці	Фізіологія і біохімія рослин						
			Науково-дослідна і проєктна діяльність в закладах освіти			Позакласна та позашкільна робота з психології			
Практична підготовка		Навчальна польова практика		Навчальна практика (шкільний біологічний експеримент)	Психолого-педагогічна практика	Практика з позакласної та позашкільної роботи	Курсова робота з біології, здоров'я людини, природознавства та методик їх навчання		
							Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти		
								Педагогічна практика у закладах фахової передвищої освіти	
Вибіркові ОК			ВК 1	ВК 3	ВК 5	ВК 7	ВК 9	ВК 11	
			ВК 2	ВК 4	ВК 6	ВК 8	ВК 10	ВК 12	

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) проводиться у формі атестаційного іспиту та завершується видачею документа встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації **Бакалавр освіти за спеціальністю «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)», професійної кваліфікації Вчитель біології, природознавства, основ здоров'я; викладач закладу фахової передвищої освіти.**

Атестація здійснюється відкрито й публічно, із дотриманням усіх норм та вимог, установлених у нормативних документах, у терміни, визначені графіком навчального процесу. Під час атестації здобувачі демонструють глибокі знання з фахових дисциплін і дисциплін загальної підготовки, сформовані загальнокультурні та професійні компетентності, уміння використовувати здобуті знання й сформовані компетентності для вирішення завдань професійної діяльності, обґрунтовано обирати шляхи їх вирішення; науково аргументувати й захищати власну позицію щодо тих чи тих аспектів професійної діяльності.

**4. Матриця відповідності загальних компетентностей (ЗК)
освітнім компонентам освітньо-професійної програми**

ОК	Інтег- ральна компетент- ність	Загальні компетентності									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ОК 1	+		+	+							+
ОК 2	+						+				+
ОК 3	+				+						
ОК 4	+		+			+					
ОК 5	+				+					+	
ОК 6	+	+	+								
ОК 7	+	+						+		+	+
ОК 8	+	+	+	+			+		+		
ОК 9	+	+						+			
ОК 10	+							+	+	+	+
ОК 11	+						+		+		+
ОК 12	+						+		+		
ОК 13	+						+	+			+
ОК 14	+	+				+	+	+			
ОК 15	+	+				+	+	+			
ОК 16	+	+				+	+	+			
ОК 17	+	+				+	+	+			
ОК 18	+	+				+					+
ОК 19	+	+				+	+	+			+
ОК 20	+	+				+		+			
ОК 21	+						+	+			
ОК 22	+	+				+	+	+			
ОК 23	+	+				+	+	+			
ОК 24	+				+		+	+		+	
ОК 25	+						+	+		+	
ОК 26	+	+				+		+			
ОК 27	+	+				+	+	+			
ОК 28	+	+				+		+			+
ОК 29	+	+				+	+		+	+	
ОК 30	+	+				+	+		+	+	
ОК 31	+	+				+	+	+			
ОК 32	+	+				+			+	+	
ОК 33	+	+				+		+			
ОК 34	+	+				+		+			+
ОК 35	+	+		+	+		+		+	+	
ОК 36	+		+				+	+			
ОК 37	+		+				+	+			
ОК 38	+			+			+				+
ОК 39	+			+			+	+	+	+	
ОК 40	+			+			+	+	+	+	+
ОК 41	+			+			+	+	+	+	+
ОК 42	+			+			+	+	+	+	+
ОК 43	+	+		+	+				+	+	

**5. Матриця відповідності фахових компетентностей (ФК)
освітнім компонентам освітньо-професійної програми**

ОК	Фахові компетентності														
	ФК 1	ФК 2	ФК 3	ФК 4	ФК 5	ФК 6	ФК 7	ФК 8	ФК 9	ФК 10	ФК 11	ФК 12	ФК 13	ФК 14	ФК 15
ОК 1		+			+					+			+		+
ОК 2												+		+	+
ОК 3		+			+								+		
ОК 4	+	+													
ОК 5		+			+		+	+							
ОК 6		+											+		
ОК 7	+		+		+		+						+		
ОК 8		+				+		+		+		+	+	+	
ОК 9	+		+	+	+		+								
ОК 10						+			+	+	+	+		+	+
ОК 11						+			+		+	+	+		
ОК 12						+		+		+	+	+	+		
ОК 13									+			+			
ОК 14	+		+	+	+		+								
ОК 15	+		+	+	+		+								
ОК 16	+		+	+	+		+								
ОК 17	+		+	+	+		+								
ОК 18	+											+		+	+
ОК 19	+		+	+	+		+								
ОК 20	+		+	+	+		+								
ОК 21	+		+	+	+		+	+	+						
ОК 22	+		+	+	+		+								
ОК 23	+		+	+	+		+								
ОК 24		+			+	+	+			+					
ОК 25	+				+	+				+		+			+
ОК 26	+		+	+	+		+								
ОК 27	+		+	+	+										
ОК 28	+		+	+	+										
ОК 29		+				+		+		+	+	+	+	+	
ОК 30		+				+		+		+	+	+	+	+	
ОК 31	+		+	+	+		+		+						
ОК 32		+				+		+		+	+	+	+	+	
ОК 33	+		+	+	+		+								
ОК 34	+		+	+	+		+								
ОК 35	+		+	+	+		+								
ОК 36				+	+			+	+						
ОК 37	+		+	+	+		+	+	+	+					
ОК 38						+					+	+		+	+
ОК 39	+				+			+	+	+	+	+		+	+
ОК 40					+			+		+	+	+		+	+
ОК 41					+			+		+	+	+		+	+
ОК 42					+			+		+	+	+		+	+
ОК 43	+		+	+					+	+	+	+		+	+

**6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними освітніми компонентами освітньо-професійної
програми**

ОК	Програмні результати навчання																		
	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19
ОК 1							+	+					+					+	
ОК 2					+	+											+	+	
ОК 3								+										+	+
ОК 4	+	+					+												
ОК 5						+						+		+					
ОК 6	+						+										+	+	
ОК 7							+			+	+								
ОК 8						+	+	+		+			+			+	+	+	+
ОК 9		+	+							+	+								
ОК 10				+	+	+							+		+				
ОК 11				+				+								+		+	+
ОК 12						+		+								+		+	+
ОК 13													+				+	+	
ОК 14		+	+						+	+	+								
ОК 15		+	+						+	+	+								
ОК 16		+	+						+	+	+								
ОК 17		+	+							+	+								
ОК 18													+		+			+	
ОК 19		+	+		+				+	+	+								
ОК 20		+	+							+	+								
ОК 21			+				+			+	+								
ОК 22		+	+							+	+								
ОК 23		+	+							+	+								
ОК 24						+			+			+		+			+		
ОК 25			+			+	+		+									+	+
ОК 26		+	+							+	+								
ОК 27		+	+							+	+								
ОК 28		+	+	+					+	+	+								
ОК 29						+							+			+	+	+	+
ОК 30					+	+							+			+	+	+	+
ОК 31		+	+				+			+	+								
ОК 32						+							+			+	+	+	
ОК 33		+	+				+		+	+	+								
ОК 34		+	+		+				+	+	+								
ОК 35								+				+		+		+			
ОК 36					+	+			+					+					
ОК 37						+			+					+					
ОК 38				+	+	+										+			+
ОК 39					+	+			+				+	+		+			+
ОК 40					+	+							+			+			+
ОК 41					+	+							+			+			+
ОК 42					+	+							+			+			+
ОК 43		+	+	+		+		+		+	+		+		+	+	+	+	+

